

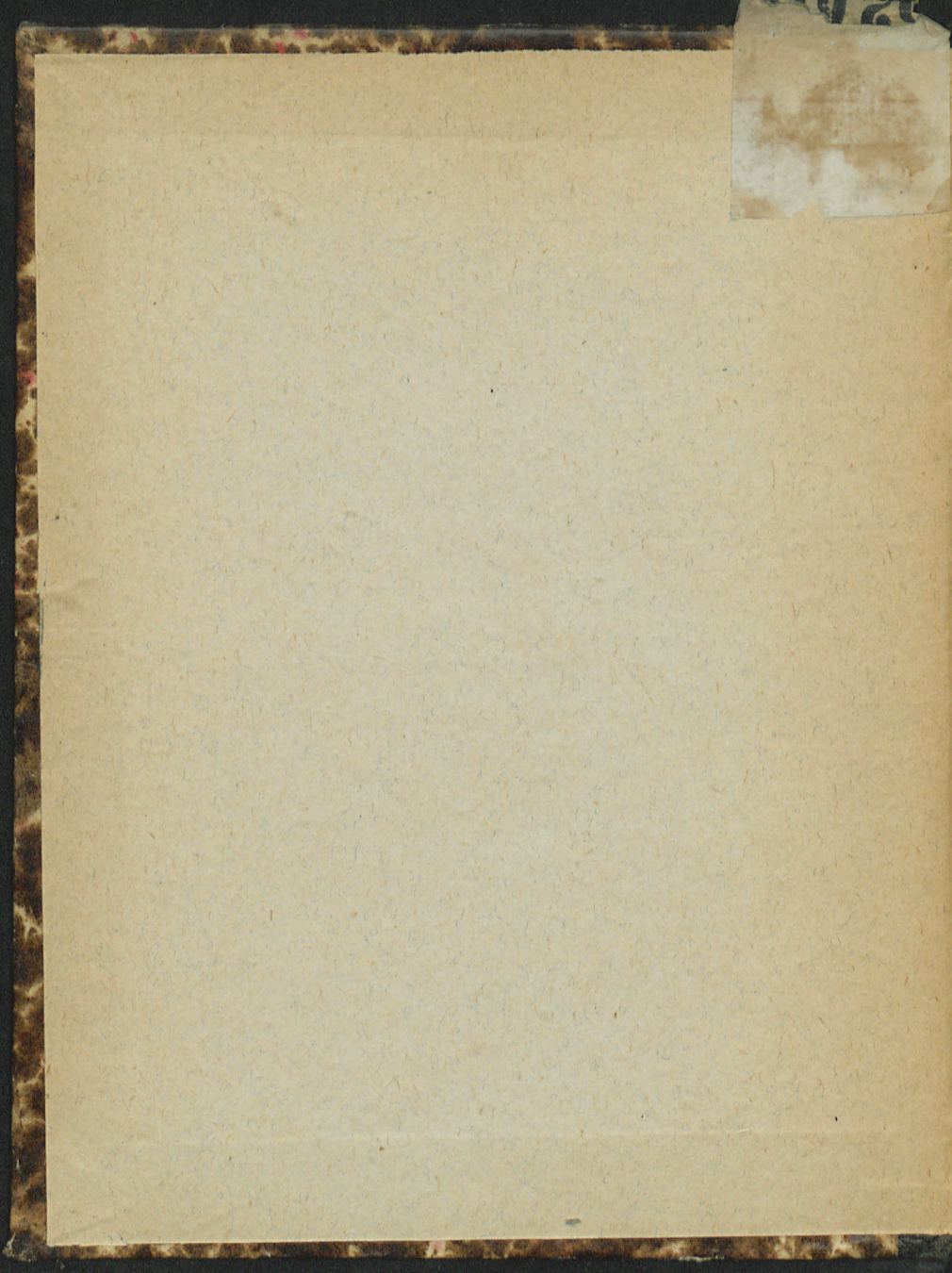
BIBLIOTEKA

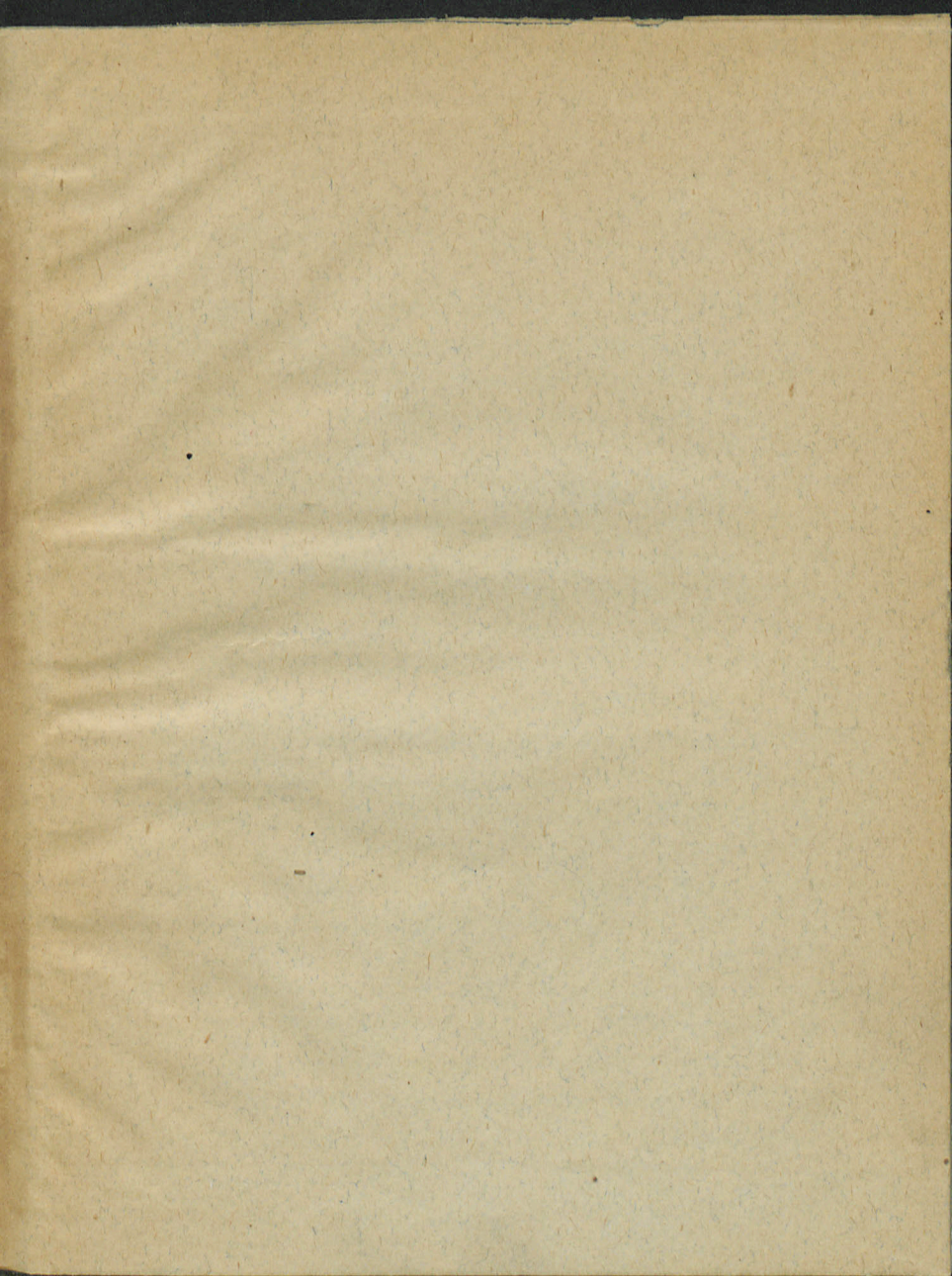
Zakl. Nar. im. Ossolińskich

XVII

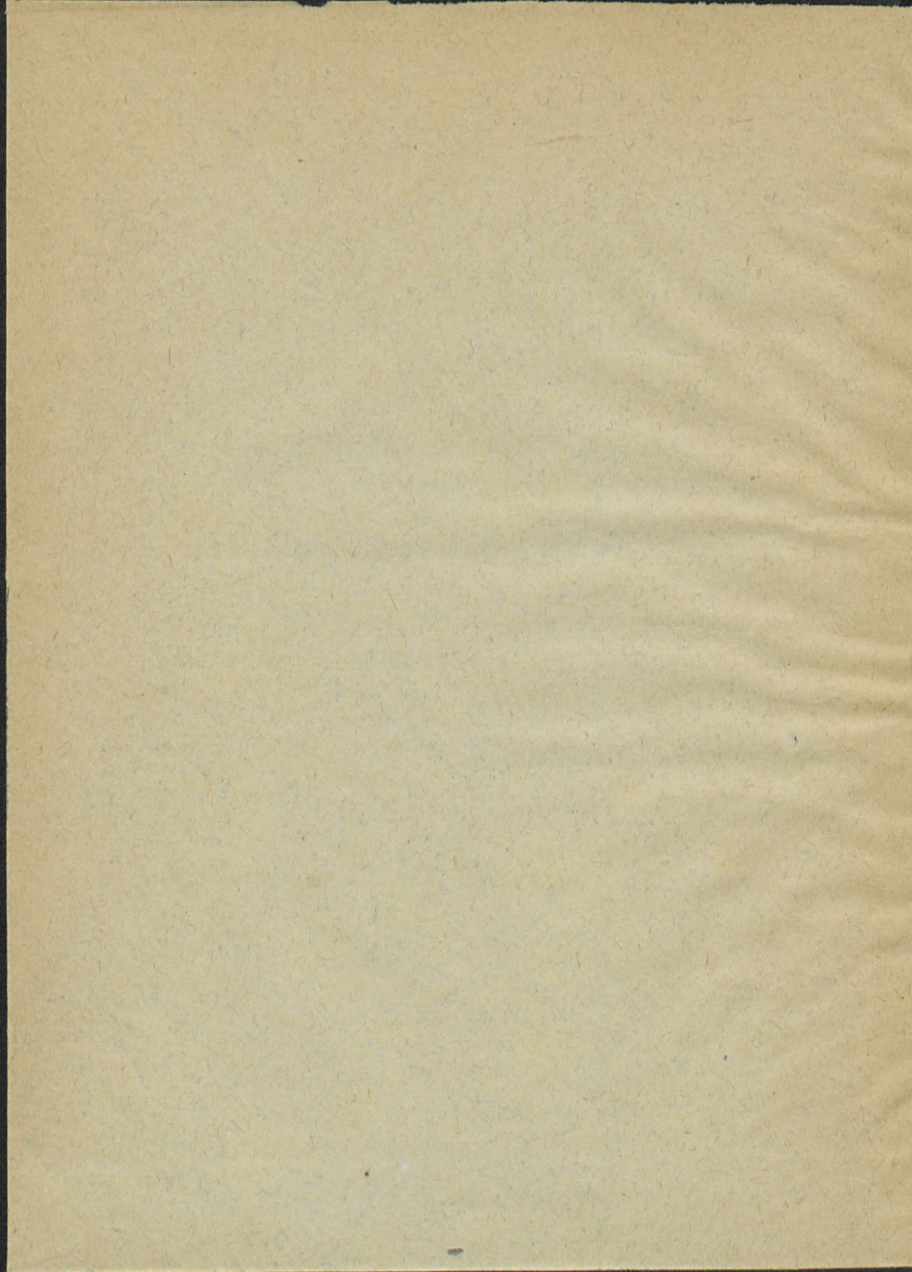
265

INSTITVTVM

Abó

Przedsięwzięcie Bractwá Miłosierdzia.

S A Kompanie abó Bractwá / Ktore między sie rozmaite miłosierdzia weżytki rozebrały : a iedno Bractwo w sytkiego sie nie podeymnie / iedno tego czemu zdola ; żeby każdy wiedział przedsięwzięcie Bractwá tego / námiennie co w sobie ma / y ná czym jest. Na tym jest to Bractwo / y ná tośmy sie znowili w Bogu z dobrym miłosierdnym sercem / abyśmy opátrowali domowy spital / y domowe miserye / Ktore sa wietrze y pierwsze / niżeli żebráże pospolite / chcac im wedle możności służyć z máietności swey / iáko komu Pan Bog dał. W Ktorem to spitalu / zamýtkáia sie wedle pisiná s. Wdowy / Sieroty / Kzemiesznicy / Przychodnie / y rozmaíci vbodzy á niedostáteczni / rozmaítymi nedzámí y przygodámí utrapieni / od Pána Boga náwiedzeni / iáko vbostwem / głodem / niemoca / wlonnością cłonkow / ogniem / utráta / więzieniem / długámí / niewola / Kzywodámí / potwarza / práwowaniem / lichwámí / y innemi doległoscíámí domowemi : Ktorzy żebráć sie wssydzá / abó nie moga / po wlicách nie leża / y o ich nedzy rzadki wie / abó nikt niewie / pomocy żadney nie máia / iedno od Pána Boga / abó od tych / Ktorzy im zá Boga iáko násládownicy Boży stoia. Których ne bze wietrze dáleko bydż moga y sa / niżeli tych co leża w spitalách / y po wlicách / y żebránina żyia. Tych sie tylko to Bractwo podiele wedle przemożenia swego opátrowác.

52 618

18

PO WIN-

P O W I N N O S C

Bractwà Miłosierdzia.

W K R A K O W I E.

TEgo Bractwà y person / ktore Pan Bog do nie-
go zebrał / y zbierać napotym będzie / takie przed-
sierdziecie y koniec iest. Na cześć pánu Bogu / y
na pomoc zbawieniu swemu / ktore na miłości
nawiacecy / y na czynieniu miłosierdzia nad bliźnim należy-
opátrować chca z spolney iálmużny ludzie / domowym wbo-
stwem / á zwlaszcjá niemoca strapione / ktorzy sie żebrac wsty-
dza / ábonie moga / y pomocy niskad nie máia. A to wedlug
przemożenia y porzadku w tym Bractwie postanowionego.
Ktorego te sa przednieysze siedm powinności.

1. Naprzod áby każdy Brát y Siostrá co dzień / modlac sie
Pánu Bogu / mowil trzy Pacierze y trzy Dzrowe Márye / á
prosil Pána Boga / áby nam dal serce miłosierne / á cierpli-
wosc w bogim y strapionym / á czwarty zá wrzedniki te^o Brac-
twá / áby im dal p. Bog madrze / pilnie / y wiernie potrzeby
znedzonych obmyslać / á lástki im swey zá nagrode przyczyniać.

2. Aby co Miesiac wtorey Niedziele / ktora przypada po
początku dni miesiecznych / wszyscy Bracia y Siostry Nssey
epiewáney z nabożeństwem slucháli / prosiac Pána Boga / áby
wsytkim dal gorace serce do czynienia siedmi wężynkow miło-
siernych / duchownych y zwierzchnych. A dla tego każdy Brát
y Siostrá zmowić máia siedm Pacierzy / y siedm Dzrowych
Máry

Bráctwá Milosierdšia.

Máry przy óney Nšey / y ná ofiáre iŝ / dájac to / co wola y nabożeńŝtwa káždego. A potym te ofiáre Stárŝy przez Káplá ná Bráctkiego / ábo przez kogo rozumieć bedzie / odbieráć / y do ŝtrzynki Bráctkiej ná iálmuŝne vboгим oddáwáć ná ná ŝhadzce. A ktorzy obecni nie ŝa / y w Bráctwie nie mieŝtá / tákowi ŝlucháć Nšey ŝ. czytáney / ábo épiewáney winni beda / tá m gódie ná on cás Pan Bog im bydź da / proŝac Pá ná Bogá zá toŝ.

3. Dwá kroć do roku z povinnoŝci tego Bráctwá / okrom nabożeńŝtwa káždemu zo ŝobná od Pána Boga dánego / wŝy ŝcy Bráctia y Sioŝtry ŝpowiádać ŝie máia / y náŝwietŝy ŝá krament ŝpolecznie przyimováć. To ieŝt ná Tiedziele wotora po pierwŝym dniu Miesiáca Lutego / tákŝe Miesiáca Lúpcá / ná Bráctkiej Nšey. A ktorzy w Bráctwie obecni nie ŝa / toŝ cżynieć máia / tá m gódie im da Pan Bog bydź ná ten cás.

4. Káždy Bráct y Sioŝtra má dáwáć iálmuŝne do vbo gich ŝtrzynki / ná tákowe perŝony potrzebne wyŝŝey pomienio ne / dwoiáka. Jedna tego dniowa ná tydzień / táka iáctey ŝie kto dobrowolnie podeymie / wedle ŝwego przemożenia / iáko ŝam tákŝe w Regeŝtr wpisáć. Druga teŝ dobrowolna / gdy ko mu Pan Bog da ŝerce do milosierdzia goréŝe / ábo gdy mu ŝie ná czym od Pána Boga poŝeŝeć.

5. Mleŝczyzny Bráctwá tego co tydzień ná mieyŝce názná czone / w kánda Tiedziele po kázaniu po obiednym ŝhadzáć ŝie máia / ná wzbudzenie ŝerc ŝwoich ku miloŝiernym vczynkom y ná rozmyŝlánie nedze ludzkiej / y porátowánie iey. Gódie we dle opisanego porzadku Kellekty ŝie cżynieć / y potrzeby niedo ŝiátecznych wedle przemożenia odpráwováć máia. A ná tych ŝhadzákách káždy z nabożeńŝtwa bywáć winien. Ale ná ŝha

Powinności Bractwa Miłos.

dzce Miesieczney / Ktora bywa po Bractwie Misey / Każdy się
stawić ma z wieśszey powinności. Co się rozumieć ma o tych /
Ktorzy obecnie w Bractwie mieszkają. A Ktorzy nie są obecni
w Bractwie / takowi czasów swoich / y z daleka posłać iálmuz-
ne mogą do szpitali ubogich. Siostry zaś tegoż Bractwa /
nie bywają na schadzkiach / gdzie międzyzmy dają iálmuzne /
ale dla nich jest szpitalka wystawiona w Kościółu s. Barbary /
do ktorey iálmuzne zwozają na wedle upodobania swego od-
kładać mają.

6. Co tydzień dwa Bracia z Bractwa do iednego szpitala
w Bractwie / y do więzienia iść mają / nawiedzając ubogie y
więźnie / przynosząc im nąznaczone iálmuzne świeczka y ducho-
wna / iesli z soba Kapłana / Ktoryby ich do dobrego y ciepło-
wości wspominał / mieć mogą. A białogłowy też też czynić
mają : ale nie z powinności / ani w szpitalu / iedno ktore chcą
mogą / niosąc także z szpitali ubogich iálmuzne nąznaczone.

7. Gdy tego potrzebá / osoby płci męskiej tego Brac-
twa / ná to nąznaczone / powinni stać w Kościółu Barbary s. pro-
sząc iálmuzny ná takie ubogie / ábo też y gdzie indziej ná innym
mieyscu / y w osob gdzieby była nádzieja pomocy / powinni iálmuzny
prosić. á to sobie za część dla Chrystusa p. Boga swego
pożytać mają / Ktory dla nas żebrakiem się y ubogim stał / bez-
dac bogatym / á bysiny tego ubóstwem ubogaceni byli. Amen.

Co się w szpitalu tak rozumieć ma / iż te powinności z dobrej
woli ná siebie wzięte / żadnego obowiazku ná grzech nie noszą : pil-
ność tylko okolo zbawienia y przedse láski Bożej rozmnożenia
y wyslugi w pánu Bogu / w porządnej ku bliźnie-
mu miłości / podają.

✠

O D P V S T Y

X

Inſze łáski Bráctwá Miłoſierdzia.

1. **K**ażdy tego dnia / Ktorego ſia do Bráctwá
wpíſanie / wyſpowiadałſy ſie z prawdziwą
ſtrachá / y naſwiałſy Sákráment przyjąłſy /
ma Miłoſciwe Łáto / to ieſt zupełny odpuſt.

2. Wſytkim teſz tego Bráctwá / Ktorzy ná
Mſzey Bráckiey raz w Mieſiąc wyſpowiada-
wſy ſie z żáloſciá grzechow ſwoich / naſwiałſy
Sákráment przyjmúá / dáne bywa Miłoſci-
we Łáto.

3. Káždy Który ieſt w tym Bráctwie / przy o-
ſtárecznym ſtonániu ſwoim / ieſli ſie prawdziwie
wyſpowiada / á bedzieli mogło bydź / y naſwiał-
ſy Sákráment przyjmie / imienia naſwiałſzego
I E S U S ſercem / ieſli vſty nie może / wzywájac /
otrzyma Miłoſciwe Łáto.

4. Nád to / wſyſcy z tego Bráctwá / Ktorzy
ábo ſłucháá Mſzey Bráckiey / ábo do Bráctwá
idá / ábo naſwiałſy Sákráment do chorego do-
prowadzá / ábo nie mogá iſc / zmowia Pacierzy
Zdrowe Máryá zá chorego / ábo w Proceſſyách

chodzą / albo umarłego do grobu doprowadzą /
 albo chorego pocieszą / albo ubogie y pielgrzymy
 przyjmą / albo łogo pojednają / albo pieć Pacierzy
 y pić Zdrowych Maryi za dusze zmarłych z tego
 Bractwa znowią / albo komu pomogą do zbawie-
 nia / y nieumieistne nauczą / albo ktory inšy miło-
 sierny uczynek wypelnia / każda rąza / sto dni z po-
 winney pokuty odpustow otrzymają. O czym
 wszyskim dołożniey w Oryginalie samym.

5. Na każdy tydzień dwie Mszy odprawia
 sie / Jedną za bracia y siostry żywe / a druga za
 zmarle. Oprócz tego trzykroć do roku żałobna
 Msza odprawie sie / za Bracia y Siostry zmar-
 le : iedną po Mszy Brackiej w Lutym ; a druga
 w Lipcu : a trzecia nazajutrz po dniu Zadusznyim.
 Na tych Mszach świętych Bracia y Siostry bydź
 mają.

6. Jeszcze na każdy Miesiąc po Brackiej Mszy
 nazajutrz Msza żałobna / za dusze brackiej y siostr-
 tegoż Bractwa bywa.

7. Bracia y Siostry gdy sie dowiedzą o ze-
 ściu ktorego Brata albo Siostry / iako dla wzcii-
 wości / tak dla przystoyności Chrześciańskiej /
 z dobrej woley swojej / z ochotą isc mają na po-
 grzeb / Pana Boga za dusze zmarley osoby prośac.

P O B V D K I

*Y poćiechy Duchowne, wšyſtkim w Bráctwie
tym będącym.*

Z Piſmá ſwietego. Eccl: 14.

Nym umrzeſz / czyń dobrze duſzy twoiey / á wedle moſznoſci
ſwey wydać daj ubogiemu. Poti maſz czas á dobre
dni / nie daj ſie oſukać / y namnieyſzey częſci dobrego czasu nie
opuſzczay. Iſali nie innym zoſtawiſz boleſci y pracy ſwoiey /
poydzie wſytko ná podział. Daj á bierz / á wſprawiedliwiy
duſze ſwoie.

Eccli 29.

Kto czyń miłoſierdzie / ná lichwe dáte bliſzniemu ſwemu / á
czáſu kaſzdego mić będzie to / czego mu potrzeba. Dla Boſkie-
go roſkazania przyjmí ubogiego / y dla niedoſtátku tego / nie
opuſzczay go proznego. Utracay pieniadze dla bráta y przyia-
ciela twego / á nie krzy ich pod kámiem ná zgube : ſkarb twoy
połoz w wypełnianiu przykazania naywyſſzego / á toć pożyte-
cznicy będzie niſli złoto.

Iſaie 58.

Wlámuy lák nacemu chleba twego / á ubogie y tułáce ſie
wprawadzay w dom twoy. Gdy wyſzryſz ná giego / odſiey go /
á nie gárdzi ciałem twoim. A zá tym iáko rána zorza / wyni-
ſnie ſwiatło twoie / y zdrowie twoie rychleyci wzniđzie / á przy-
dziejie przed toba ſprawiedliwoſć twojá / y chwalać cie pániſka
przyjmie.

S. Chryſoſt. hom: 7, de Pœnit.

W ten czas ſynowie twoi bogátemi zoſtána / gdy im láſka
wzego Boga zoſtawiſz : z iálmuzny twoiey zylk y plodnoſć
mucć.

Pobudki y poćiechy duchowne.

mieć będziesz. Bo takich dzieci nigdy Pan Bóg nie opuści.
Dá iálmuzna twoja nigdy im máietności nie vbedzie

S. Basilius serm : 2. in diuites.

Co odpowieš ? iáko sie spráwiš Sedziemu / ty ktory ściány
przybieraš / á nágiego człowieká opuszczáš ? Ty ktory koniá
stroiš / á brátem w zley sukni gárdziš ? Ty ktoremu zboże gníe /
á láknacego nie karmiš ? Ty coš domu swego nie otworzył
(v bogiemu / z Krolestwa niebieskiego wypchnion będziesz.

S. Ambrosius in Luc : 12.

Niemnieyszy jest grzech wzięć temu ktory ma / á nie dáć te-
mu co niema / gdy dáć możesz / y zbywać. Głodnychci to chleb /
ktory ty ściśliłáš ; nágich to odzienie / ktore ty zámýkáš ; okup to-
lest niedznych więziów / ktory ty w ziemié zákopywaš. Wiedz-
że / iš tyle cudzego wydzieraš / ile dáć możesz / gdybys chciał
dáć / á nie dáć.

Z Przykładom. Volater lib: 3. Geograph.

Zmádeus Książę Sawoysskie / gdy go pytáli postawie iesliby
miał myśliswo / y psy do lewów ? vkázał im wielką liczbę
v bogich / v iego stole pospolu siedzących / y rzekł : Gwó my-
śliswo moie ktore co dzień karmie ; mam nádzicie w Bogu / iš
mi vgonia Krolestwo niebieskie.

Lipom : Tom : 4.

Ludwik s. Krol Fráncuski / co Sobotá v bogim nogi vmy-
wał y rece całował / y pieniądze im dawał / ná osobnym miey-
scu. Często / pierwey nišli sam iadł / służył do stole kilem set vbo-
gich / ktore záwse miał ná swoim dworze / á zwołáczá w Wi-
gilia Swiat wielkich. A co dzień ná obiedzie y ná wieczery
trzech stárców v bogich blisko siebie sadzał / ktore po-
trávámí z stole swdiego karmił.

P. Bogu ná chwale : v bogim potrzebuiącym ná porátowanie , á
dobrodziejcom miłośiernym , ná poćieche , y ná pobudkę ,
y ná wieczną zapláte.

